

Bezpieczne prowadzenie pojazdów i transport

Redukcja wypadków w firmach oraz podczas podróży do oraz z pracy lub szkoły to cel kampanii prewencyjnej „Walcz z ryzykiem”, prowadzonej obecnie przez Niemiecki Zakład Społecznego Ubezpieczenia Wypadkowego. W latach 2010 – 2011 w ramach kampanii prowadzona będzie działalność w zakresie prewencji oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, a głównym tematem kampanii będzie bezpieczne prowadzenie pojazdów oraz bezpieczny transport.

Dobre normy dotyczące sprzętu transportowego, zawierające odpowiednie wymagania dla jego właściwości mogą znacząco przyczynić się do wzrostu bezpieczeństwa tego sprzętu, a tym samym do sukcesu kampanii. Dotyczy to zarówno urządzeń, jak i pojazdów używanych do transportu wewnątrz firm, jak i podróży do pracy czy szkoły. Niektóre pomoce techniczne, ukierunkowane na prewencję, zostały już ujęte w normach: należą do nich systemy CCTV poprawiające widoczność maszyn budowlanych. Inne rozwiązania, takie jak odbojniki w wózkach jezdniowych mające chronić nogi nadal czekają na opracowanie stosownych norm. Dlatego też sektor transportowy wciąż stawia wyzwania podczas opracowywania nowych rozwiązań mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa i zapobieganie wypadkom – i nie tylko w ciągu dwóch najbliższych lat.

Heinz Fritsche

Przewodniczący KAN

Niemiecki Związek Przemysłu Metalowego (IG Metall)

W NUMERZE

TEMAT SPECJALNY

- 2 Walcz z ryzykiem
- 3 Widzieć i być widzianym: stosowanie maszyn na placach budowy
- 4 Odbojniki do ochrony nóg zwiększają bezpieczeństwo wózków transportowych

TEMATY WYDANIA

- 5 VDI i DIN – Niewielka różnica dla bezpieczeństwa i higieny pracy?
- 6 DAkKS: akredytacja z jednego źródła
- 7 Normalizacja oraz bezpieczeństwo i higiena pracy w Rumunii

8 W SKRÓCIE

Seminarium: Działalność normalizacyjna dla specjalistów z dziedziny BHP
Badanie KAN: „Bezpieczeństwo maszyn leśnych”
Rozszerzony zakres NoRA
Nowy przewodniczący KAN
Karta informacyjna na temat deklaracji zgodności

9 IMPREZY

Kampania „Walcz z ryzykiem”

Celem nowej kampanii Niemieckiego Zakładu Społecznego Ubezpieczenia Wypadkowego jest zwrócenie uwagi na zagrożenia związane z prowadzeniem pojazdów i transportem. Przedstawiamy kilka wybranych zagadnień, które pokazują w jaki sposób normalizacja może pomóc w zapewnieniu bezpieczeństwa poruszania się pojazdów i transportu w firmach.

Walcz z ryzykiem

Bezpieczne prowadzenie pojazdów i transport to temat kampanii prewencyjnej, którą prowadzić będą w latach 2010-2011 niemieckie zakłady społecznego ubezpieczenia wypadkowego. Należy podkreślić, że w kampanii tej będzie chodziło o coś więcej, niż o prawidłowe zachowania na drodze. Bezpieczeństwo dotyczy bowiem również pojazdów. Normy, a także zawarte w nich wymagania, to ważne elementy prewencji wypadkowej i ochrony zdrowia w tym obszarze.

Źródło: „Risiko raus”

Więcej informacji na temat kampanii prewencyjnej znajduje się na stronie internetowej www.risiko-raus.de (strona w języku niemieckim).

Kluczowym zagadnieniem kampanii „Walcz z ryzykiem” jest transport w przedsiębiorstwach. Oto dwa przykłady, których zadaniem jest zilustrowanie różnorodności zagrożeń związanych z tym zagadnieniem: zabezpieczenie ładunków i rowery.

Zabezpieczenie ładunków

Zagrożenia związane z niezabezpieczonymi ładunkami, czy będzie to butelka wody, czy skrzynka z narzędziami, są często niedoceniane. Przy ostrym hamowaniu przedmioty mogą zostać porzucane po całym pojeździe, spaść z miejsca załadunku, a nawet spowodować, że pojazd się przechyli. „Krótko mówiąc, podczas nagłego hamowania lub wypadku każdy przedmiot w pojeździe pozostanie w ruchu zachowując pierwotną prędkość. Przedmioty znajdujące się w pojeździe, nawet jeśli wydają się niegroźne, mogą zostać wyrzucone ze znaczną siłą i stanowić zagrożenie dla osób przebywających w pojeździe” – wyjaśnia dr Karl Schories, przedstawiciel Instytutu Bezpieczeństwa Pracy i Ochrony Zdrowia Niemieckiego Zakładu Społecznego Ubezpieczenia Wypadkowego (DGUV)¹.

W wielu broszurach wydawanych przez niemieckie instytucje ubezpieczenia wypadkowego² znajdziemy instrukcje dotyczące bezpiecznego składowania ładunku w ciężarówkach, samochodach dostawczych czy samochodach. Nawet tak proste środki jak maty antypoślizgowe w bagażniku czy miejscu składowania ładunku mogą okazać się pożyteczne. Jeśli ładunek ma zostać przywiązany łańcuch mocujące lub pasy, w zależności od rodzaju ładunku, muszą zostać umieszczona nad ładunkiem lub umocowane do niego, połączone z punktami mocowania w pojeździe i naciągnięte przy pomocy napinaczy lub mechanizmu zębatko-zębowego. Wymagania dotyczące na przykład wyposażenia pojazdów (punkty zakotwiczenia, mocowania, uchwyty mocujące), urządzenia przeładunkowe (pasy mocujące, liny, łańcuchy) oraz dopuszczalne siły mocujące znajdziemy w serii norm DIN 75410, PN-EN 12195 oraz PN-EN 12640.

Rewizja normy PN-EN 12195, w której znajdują się zapisy regulujące system wyliczania sił mocujących została zawieszona w trakcie przeglądu norm. W Niemczech, komitet ekspertów DGUV do spraw transportu wspiera tę działalność normalizacyjną z punktu widzenia bezpieczeństwa i ochrony zdrowia. Komitet normalizacyjny opracował już projekt normy międzynarodowej ISO 27956: Pojazdy drogowe – Zabezpieczanie ładunków i samochodach dostawczych – Wymagania i

metody badań. Projekt ten powstał w oparciu o normę DIN 75410-3. W wyniku tego działania wymagania dotyczące przegród i punktów mocowania znajdujące się w normie niemieckiej znalazły się również w międzynarodowym zbiorze norm.

Rowery

Drugim elementem kampanii „Fight the Risk” są działania ukierunkowane na zmniejszenie liczby wypadków związanych z jazdą na rowerze wśród dzieci w wieku szkolnym. Punktem wyjścia jest bezpieczny rower³. Wymagania, które muszą spełnić producenci, a które dotyczą bezpieczeństwa rowerów znajdziemy w normach PN-EN 14765:2006 (Rowery dziecięce) i PN-EN 14764:2007 (Rowery miejskie i wycieczkowe). Te dwie normy zostały jednak uznane za niedostateczne już w 2006 roku, kiedy to zostały opublikowane. Zawarte w nich wymagania bezpieczeństwa są tak skromne, że spełniają je bez żadnego problemu nawet niedrogie wyroby o słabej jakości. ADFC (niemiecki klub rowerowy) skrytykował na przykład niską wytrzymałość kierownicy roweru, mostka oraz ramy (podczas przyspieszania oraz podczas jazdy bez użycia siodełka czy jazdy pod górkę), minimalną głębokość mocowania kierownicy, miejsca mocowania lamp i badania hamulców przeprowadzone przy zbyt niskim ciężarze (100 kg, podczas gdy realnym ciężarem powinno być 150 kg)⁴.

Kampanię rozpoczęto od działań ukierunkowanych na najmłodszych członków społeczeństwa i skierowano ją szczególnie do dzieci w wieku 10 – 15 lat, ponieważ właśnie w tej grupie wiekowej wypadki zdarzają się najczęściej. Jednak rowery są używane nie tylko w podróży do pracy lub do szkoły, lecz także na terenie dużych przedsiębiorstw i firm (na przykład na lotniskach) czy też podczas transportu w firmach pocztowych czy kurierskich. Obecnie w normach nie ma żadnych wymagań dla tego typu rowerów. Przedstawiciele środowiska BHP powinni w związku z tym zgłosić cały szereg zastosowań, aby normy dotyczące bezpieczeństwa rowerów użytkowanych przez dzieci i w celach komercyjnych były dalej rozwijane i dostosowane do najnowszych osiągnięć w tej dziedzinie.

Ulrich Bamberg
bamberg@kan.de

¹ DGUV Forum 3/2010, str. 8..

² Broszury informacyjne nr 597-21 (na temat samochodów osobowych i dostawczych) i nr 649 (na temat ciężarówek); „Risiko raus – Ladungssicherung in der Landwirtschaft”, broszura wydana przez niemiecką instytucję ubezpieczenia rolniczego www.lsv.de/lsv_all_neu/presse/themenschwerpunkte/risiko_raus/risiko_raus.pdf

³ www.risiko-raus.de > Themen > Fahrradunfälle

⁴ www.fa-technik.adfc.de

Widzieć i być widzianym: stosowanie maszyn na placach budowy

Stosowanie nowoczesnych maszyn budowlanych znacząco przyczyniło się do zwiększenia produktywności i ergonomii w pracach budowlanych. Jednak bliskość pracowników i maszyn na placach budowy może stwarzać również pewne zagrożenia. Słaba widoczność to jeden z elementów, które regularnie prowadzą do wypadków. BG BAU¹ zajęło się tym problemem za pomocą nowych zapisów w normach oraz kampanii „Walcz z ryzykiem”.

Wiadomo że przebywanie na placu budowy w strefie niebezpiecznej, czyli w pobliżu ruchomego sprzętu, takiego jak koparki, ładowarki, spycharki czy walce, jest zabronione. Jeśli jednak pracownicy mimo tego muszą wejść do tej strefy, ponieważ jest to związane z wykonywaną przez nich pracą, mogą to zrobić, ale tylko pod warunkiem przestrzegania specjalnych zasad bezpieczeństwa. Na przykład operator maszyny musi przerwać pracę, gdy w strefie niebezpiecznej znajdują się inne osoby.

Problem: słaba widoczność

Bezpośrednia widoczność drogi, po której porusza się maszyna oraz obszaru jej pracy z miejsca dla operatora jest często ograniczona przez wielkość sprzętu budowlanego. W maszynach wyposażonych zgodnie z normą PN-EN 474-1:2008 Maszyny do robót ziemnych – Bezpieczeństwo, lusterka wsteczne wspomagają widoczność operatora. W badaniach pola widzenia ta właśnie seria norm opiera się na metodach opisanych w normie PN-ISO 5006-1:1997 Maszyny do robót ziemnych – Widoczność ze stanowiska operatora – Metoda badań i kryteria oceny.

Odzież ochronna – prawidłowa i nieprawidłowa

Podczas najnowszej nowelizacji normy ISO 5006, po raz pierwszy sformułowano wymagania dotyczące widoczności w obszarze bezpośrednio otaczającym maszynę. Producenci i instytucje zajmujące się bezpieczeństwem i higieną pracy blisko współpracowały w tym obszarze. Poprzednio mierzono w 12-metrowy promieniu dookoła maszyny. Obecnie pomiary prowadzone są w odległości 1 metra od skrajów głównego korpusu maszyny. Badania przeprowadzane są przy użyciu testowego przedmiotu (pręta) o długości 1,5 metra. Przedmiot ten musi być widoczny ze stanowiska operatora – zasłonięte może być nie więcej niż 30 cm pręta.

Dzięki odniesieniom do normy ISO 5006:2006 w normie PN-EN 474-1, wymagania dotyczące bliskiego pola widzenia mają zastosowanie również w Europie w przypadku nowych maszyn. Od 30 listopada 2008 r. tylko zaktualizowana wersja, norma PN-EN 474-1+A1:2009, ma status obowiązującej normy zharmonizowanej. Spełnienie warunków zawartych w tej normie powoduje powstanie domniemania zgodności z nową dyrektywą maszynową, która ustala zasady wprowadzania wyrobów na rynek.

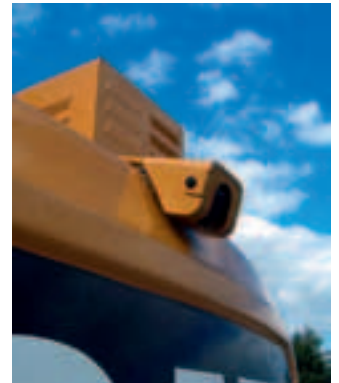
Doposażenie dla lepszej widoczności

W wyniku obowiązywania nowych przepisów od 2009 r. większe maszyny do robót ziemnych są wyposażone w dodatkowe elementy zwiększające widoczność. Urządzenia te są oczywiście również dostępne dla maszyn wyprodukowanych wcześniej. Wiele z istniejących utrudnień widoczności może zostać wyeliminowanych przez zmiany w projekcie, na przykład montowanie pokrywy silnika pod pewnym kątem, zmiana lokalizacji układu wydechowego, itp. Dodatkowe lusterka wsteczne, które są lepiej dostosowane do potrzeb użytkowników są w niektórych przypadkach odpowiednim rozwiązaniem, a w wielu przypadkach alternatywą jest również dostosowanie systemów kamer przemysłowych. Najważniejsze jest, aby poprawiać widoczność. Systemy detekcji i sygnały cofania, nie są odpowiednimi substytutami.

Modernizacja, której koszt jest zazwyczaj umiarkowany, jest pilnie zalecana i nie tylko ze względu na bezpieczeństwo pracy. Operator maszyny, który naprawdę widzi to, co robi, a nie prowadzi prawie „na ślepo”, może pracować szybciej i dokładniej, a także unika uszkodzenia maszyny. Koszt inwestycji się więc zwraca.

W kontekście kampanii prewencyjnej „Walcz z ryzykiem” BG BAU (niemiecka instytucja ubezpieczenia wypadkowego w sektorze budowlanym) zwraca uwagę na hasło „widzieć i być widzianym”². Celem kampanii jest uświadomienie, że rozwiązania techniczne, których zadaniem jest poprawa widoczności dla operatorów maszyn są ważne, lecz same w sobie niewystarczające. Zamiast tego powinno się dążyć do tego, aby każda osoba pracująca na placu budowy była zmotywowana do zachowywania się (i ubierania) w sposób, który sprawi, że będzie cały czas widoczna dla operatora maszyny. „Do zobaczenia” – hasło, które może ocalić życie.

Walter Ensinger
walter.ensinger@bgbau.de

Kamera wsteczna

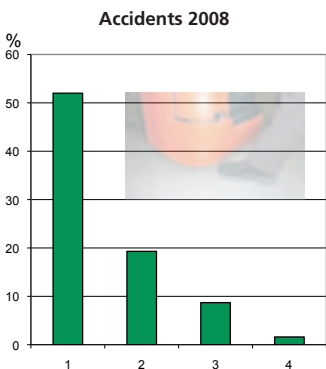
Źródło: BG BAU

¹ Niemiecka instytucja ubezpieczenia wypadkowego dla sektora budowlanego

² www.sehen-und-gesehen-werden.de

Odbojniki do ochrony nóg zwiększają bezpieczeństwo wózków transportowych

Wózki transportowe ręczne są stosowane w wielu firmach. Nadal zdarzają się wypadki, szczególnie gdy wykonywane są manewry ciężkimi pojazdami. Nowo opracowany odbojnik do ochrony nóg może efektywnie zapobiegać takim wypadkom. Jeśli rozwiązanie to okaże się równie efektywne w praktyce, może znaleźć się w odpowiednich normach.

1. Foot injury (operator)
2. Collision with operator (excluding foot)
3. Collision with other person
4. Tripping (operator)

Niemiecka instytucja ubezpieczenia wypadkowego dla sektora handlu i dystrybucji (BGHW) prowadzi dokumentację wszystkich wypadków, które mają miejsca w hurtowniach lub magazynach i które zwrócą jej uwagę, ponieważ podlegają obowiązkowi zgłoszenia lub z innego powodu. Aby wyciągnąć konsekwencje z najczęstszych przyczyn wypadków, BGHW przeprowadziła ocenę wszystkich wypadków zgłoszonych w latach 2006, 2007 i 2008, które zostały sklasyfikowane w bazie danych jako mające związek z samobieżnymi wózkami transportowymi. Wypadki te zostały podzielone ze względu na rodzaj pojazdu (wózki kierowane lub wózki transportowe prowadzone) oraz rodzaj wypadku np. zderzenie, upadek ładunku, itp.

Wyniki oceny przedstawione są po lewej stronie (rysunek "Wypadki"). Na czele listy uszeregowanej ze względu na rodzaj wypadku znajdują się urazy nóg operatorów wózków (50% wypadków). Wypadki te zdarzają się najczęściej, gdy tylna krawędź ręcznego wózka transportowego najedzie na stopę operatora, na przykład podczas wykonywania manewrów w ciasnych pomieszczeniach. W wyniku tego stopa zostaje zaklinowana albo zmiażdżona.

Niewystarczająca ochrona stopy

Obecnie jedynym technicznym sposobem na uniknięcie tego typu wypadków jest obniżenie tylnej krawędzi ręcznego wózka transportowego tak nisko, jak to możliwe. Zgodnie z odpowiednią normą europejską (PN-EN 1726-1:2001, przyszła norma PN-EN ISO 3691-1) przestrzeń między podłogą a krawędzią wózka nie może przekraczać 35 mm. Służy to przede wszystkim ochronie nóg przed kołami, a mniej przed krawędzią wózka. Jeśli krawędź znajdowałaby się tylko kilka milimetrów nad ziemią, istnieje ryzyko, że wózek zostanie unieruchomiony albo utknie na nierównym podłożu, takim jak brama wjazdowa czy wyboje. Niemożliwe jest również umiejscowienie wózka na platformie lub rampie.

Maksymalna dopuszczalna przestrzeń 35 mm stanowi więc kompromis między prewencją wypadkową a wymaganiami w praktyce. Warunkiem niezbędnym do zapobiegania wypadkom jest stosowanie obuwia ochronnego, chroniącego przód stopy. Doświadczenie pokazuje, że kompromis ten niestety często nie jest wystarczająco efektywny, żeby chronić przed urazami piętę i śródstopie. Pracownicy wciąż doznają

urazów, których wynikiem jest długotrwała absencja w pracy, a także znaczące koszty, które ponosi firma.

Osiągnięcia techniczne dla zwiększenia bezpieczeństwa

Nowoopracowany elektryczno-pneumatyczny odbojnik do ochrony nóg efektywnie zapobiega tego typu urazom. Odbojnik umiejscowiony jest na niższej krawędzi ręcznego wózka transportowego. Kiedy zostaje aktywowany wózek zatrzymuje się i może zmienić kierunek na krótkim odcinku. Wrażliwa na nacisk krawędź została tak zaprojektowana przez producenta, aby można ją było zamontować jak najmniejszym kosztem do ręcznego wózka transportowego. Odbojnik do ochrony nóg powinno się zamówić podczas zakupu nowego wózka.

Kolejnym sposobem służącym zapobieganiu urazom nóg przez wózki transportowe jest zmniejszenie prędkości wózka w przypadku zmiany kąta nawierzchni. Im bliżej wózka stanie operator, tym bardziej zmniejszana jest jego prędkość. Rozwiązanie tego typu jest już dostępne na rynku.

Jeśli oba przedstawione rozwiązania okażą się efektywne w praktyce, BGHW będzie lobbowała za włączeniem ich do odpowiednich norm.

Ocena częstości występowania i powagi wypadków z udziałem ręcznych wózków transportowych pokazuje, że manewrowanie czy prowadzenie wózka w ograniczonych przestrzeniach, kończy się często urazem lub zgnieciem nóg, rąk, a także okolic klatki piersiowej. Liczba tych wypadków może zostać zmniejszona za pomocą rozwiązań organizacyjnych, takich jak odpowiednie szkolenia operatorów oraz poprawa przepustowości dróg transportu.

Dr. Hans-Peter Kany
hp.kany@bghw.de

¹ BGHW aktuell, Berufsgenossenschaft Handel und Warenverteilung, kwiecień 2009, str. 14

VDI i DIN – Niewielka różnica dla bezpieczeństwa i higieny pracy?

Tradycyjne normy nie są jedynymi dokumentami opisującymi najnowszy stan wiedzy dotyczący na przykład bezpieczeństwa wyrobów. VDI – Stowarzyszenie Niemieckich Inżynierów opracowało ponad 1800 krajowych wytycznych, które stanowią zbiór przepisów technicznych i oddziałują na bezpieczeństwo i higienę pracy. Normy DIN i wytyczne VDI różnią się jednak od siebie zarówno sposobem powstawania jak i statusem, a różnice te mają wpływ na bezpieczeństwo i zdrowie w pracy.

Zakres norm międzynarodowych, europejskich i krajowych publikowanych przez DIN – Niemiecki Instytut Normalizacyjny może pokrywać się z wytycznymi VDI dotyczącymi na przykład pomiarów substancji zanieczyszczających powietrze. W celu lepszego skoordynowania tych zależności oraz uniknięcia podwójnych działań i wysiłków, powołano wspólny komitet DIN/VDI, który będzie koordynował programy pracy tych instytucji. Poza istniejącymi już w DIN i VDI komitetami normalizacyjnymi ds. akustyki, redukcji hałasu i wibracji (NALS) oraz komisji CDI i DIN ds. zapobieganiu zanieczyszczeniom powietrza (KRdL), powołano do życia nowe wspólne komitety na przykład ds. zarządzania jakością, statystyką i systemem certyfikacji (NQSZ). Ekspertsi zasiadający we wspólnych komitetach powinni już na samym początku zdecydować, czy wyniki ich pracy zaowocują opracowaniem normy czy wytycznych VDI.

Normy są sprawdzonym instrumentem w obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy. Dobrym przykładem jest złożony zespół norm regulujący bezpieczeństwo maszyn. Tymczasem wytyczne VDI również poruszają zagadnienia techniczne związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, takie jak drgania i hałas. Ponadto w wytycznych VDI znajdują się również zapisy dotyczące organizacji systemu BHP w przedsiębiorstwach, czy kompetencji personelu obsługującego takie urządzenia jak żurawie, drabiny czy wózki transportowe. W dziedzinie bezpieczeństwa i zdrowia pracowników w miejscu pracy kluczowe jest aby wszystkie zainteresowane strony, szczególnie partnerzy społeczni, były zaangażowane w opracowywanie przepisów. Dlatego też pierwszeństwo w tej działalności mają instytucje państwowe oraz instytucje ubezpieczenia wypadkowego.

Normy: lepsza alternatywa dla rozwiązań technicznych ukierunkowanych na poprawę BHP

Z punktu widzenia bezpieczeństwa i higieny pracy, dublowanie się zapisów zawartych w normach i wytycznych VDI jest niezadowolające. Oba rodzaje dokumentów opracowywane są na podstawie konkretnych zasad, jednak składająca się z wielu części seria norm DIN 820² opisuje procedurę normalizacyjną zdecydowanie bardziej szczegółowo niż szesnastostronicowy dokument VDI 1000³, w którym znajdziemy procedurę opracowywania wytycznych.

Kluczowa różnica polega jednak na tym, że zainteresowane strony nie mają takich samych

możliwości uczestnictwa w opracowywaniu wytycznych VDI jak w opracowywaniu norm DIN. Różnica ta przedstawiona jest w punktach poniżej:

- Komitety VDI nie uznają koncepcji „zainteresowanych stron” (środowisko BHP, konsumenci, producenci, itp.). W konsekwencji grupy te nie są formalnie uznane i nie mają prawa sprzeciwu w sprawie normy – „głosu jednomyślnego”. W związku z tym nie są w stanie powstrzymać komitetu ani przed opublikowaniem normy, ani przed wstrzymaniem się od głosu na poziomie europejskim.⁴
- Doświadczenie pokazuje, że jeśli dana osoba, która opracowuje komentarz do normy przedstawi swoje stanowisko osobiście, ma większe szanse przekonania komitetu do swojej sprawy. Zgodnie z normą DIN 820, osoba zgłaszająca uwagę musi być zaproszona na spotkanie, podczas którego dyskutowane są komentarze do normy. W dokumencie VDI 1000 zapisano jednak, że komitet nie musi zapraszać osób, które zgłosiły jakieś uwagi, aby przedstawiły je osobiście. Jest to znacząca przeszkoda dla ekspertów, którzy chcieliby zaprezentować swoją wiedzę w trakcie konsultacji społecznych.
- Wytyczne VDI nie umożliwiają również przedstawicielom środowiska BHP na odwoływanie się do Wspólnego Stanowiska Niemieckiego (GDS), które z zasady wyklucza normalizację w obszarze zdrowia i bezpieczeństwa pracowników w miejscu pracy.

Publikowanie norm opracowanych zgodnie z zasadami znajdującymi się w dokumencie DIN 820 pozwala środowisku BHP na wywieranie zdecydowanie większego wpływu. Nie bez powodu rząd niemiecki również uznaje kluczową rolę DIN w normalizacji oraz jego szczególny status w kwestiach mających interes publiczny, takich jak bezpieczeństwo i zdrowie. Przykładem na to jest porozumienie zawarte z DIN w sprawie normalizacji oraz obecna polityka ramowa dotycząca normalizacji.

Komisja Ochrony Pracy i Normalizacji zaleca, aby szczególnie we wspólnych komitetach DIN/VDI, członkowie komitetów głosowali za tym, żeby dokumenty istotne z punktu widzenia bezpieczeństwa i higieny pracy były opracowywane zgodnie z zasadami DIN. Dokumenty te powinny się również poddać dokładnej analizie przed ich publikacją w formie wytycznych VDI.

Angela Janowitz
janowitz@kan.de

¹ www.kan.de/uploads/tx_kekandocs/2009-2-Spezial-2-en.pdf

² VDI 1000:2006, Opracowywanie wytycznych – Zasady i procedury; nowe wydanie w czerwcu 2010 r.

³ DIN 820 ff, dot. temat działalności normalizacyjnej

⁴ „Głos jednomyślny” – patrz www.kan.de/uploads/tx_kekandocs/2008-4-Geschlossenes-Votum-en.pdf

DAkKS: akredytacja z jednego źródła

1 stycznia 2010 r. DAkKS rozpoczęła funkcjonowanie. Poprzez utworzenie krajowej jednostki akredytacji Niemcy spełniły wymagania europejskie dotyczące harmonizacji systemu akredytacji. Otwiera to nowy rozdział dla akredytacji w Niemczech i pozwala wykorzystać w ramach nowej struktury wieloletnie doświadczenie i kompetencje dwudziestu dotychczas działających instytucji.

Norbert Barz
Dyrektor zarządzający
DAkKS

Różnorodność wyrobów i usług dostępnych na rynkach światowych utrudnia konsumentom ocenę ich jakości. Obiektywna ocena przeprowadzana przez jednostki badawcze, kalibrujące, certyfikujące i kontrolne mają w związku z tym duże znaczenie w dosłownie każdym obszarze gospodarki. Taka „ocena zgodności” gwarantuje, że przebadane wyroby, procesy i usługi są zgodne z obowiązującym prawem i spełniają wymagania norm, a także zapewnia, że wyroby są bezpieczne. Jednak tylko jeśli jednostki oceniające zgodność będą w stanie udowodnić własne kompetencje, będzie można zaufać przeprowadzonej przez nich ocenie jakości i stanu bezpieczeństwa. Formalna akredytacja takich jednostek przez instytucję centralną – DAkKS pozwala na budowanie takiego zaufania.

Sprawdzić jakość, potwierdzić kompetencje, zapewnić zaufanie

DAkKS działa jako niezależna jednostka i przeprowadza ocenę doświadczenia i jakości usług świadczonych przez ok. 4 200 uznanych w Niemczech jednostek uczestniczących w ocenie zgodności. Ocenia ich system zarządzania oraz umiejętności personelu, regularnie monitoruje jednostki i w ten sposób zapewnia, że wyniki oceny zgodności są porównywalne.

Harmonizacja europejska i powołanie DAkKS

W 2008 roku na poziomie europejskim podjęto decyzję o dostosowaniu ram statutowych akredytacji i nadzoru rynku do potrzeb szybko gwałtownie rozwijającego się międzynarodowego handlu wyrobami i usługami oraz aby zharmonizować systemy akredytacji. Wśród wymagań zawartych w Rozporządzeniu (WE) nr 765/2008² znajduje się wymaganie wyznaczenia jednej krajowej jednostki akredytującej. Miało to dalekosiężne konsekwencje dla Nie-

miec, ponieważ, w przeciwieństwie do wielu innych krajów europejskich, nie działała tam jedna, lecz około dwudziestu prywatnych i publicznych jednostek akredytujących, których zakres działalności niekiedy pokrywał się ze sobą.

Ustawodawca niemiecki wdrożył rozporządzenie UE przyjmując 31 lipca 2009 r. Niemiecką Ustawę o Jednostkach Akredytujących (AkkStelleG), a pod koniec 2009 roku powołując do życia DAkKS Deutsche Akkreditierungsstelle GmbH. DAkKS jest członkiem EA – Europejskiej Współpracy na rzecz Akredytacji. Poprzednio rolę tę pełniły DGA – Deutsche Gesellschaft für Akkreditierung mbH oraz DKD – Deutscher Kalibrierdienst.

DAkKS ustawowo pełni rolę krajowej jednostki akredytującej. W związku z tym działa jako organ administracji państwowej i podlega prawu administracyjnemu. Jest stowarzyszeniem non-profit, a jej udziałowcami jest niemiecki rząd federalny i przemysł niemiecki, reprezentowany przez BDI – Konfederację Przemysłu Niemieckiego, która posiada jedną trzecią udziałów. Akredytacje, które zostały wydane w Niemczech przez byłe jednostki akredytujące zachowują swoją ważność do momentu wygaśnięcia, ale będą już kontrolowane przez DAkKS.

Wszystkie sektory, w których działały były jednostki akredytujące zostały zintegrowane w struktury i procedury wewnętrzne DAkKS, a sześć departamentów DAkKS zostało podzielone w sumie na 85 działów.

DAkKS promuje niemiecką konkurencyjność

Dzięki tej restrukturyzacji w Niemczech powstał system akredytacji, który jest przejrzysty dla producentów, konsumentów i jednostek uczestniczących w ocenie zgodności. DAkKS zapewnia akredytację pochodzącą z jednego źródła dla wszystkich dziedzin podlegających ocenie zgodności i w związku z tym niemieckie certyfikaty zgodności są częściej uznawane na poziomie międzynarodowym. DAkKS wnosi więc znaczący wkład do poniesienia konkurencyjności przemysłu niemieckiego.

Norbert Barz
kontakt@dakks.de

¹ Deutsche Akkreditierungsstelle GmbH, www.dakks.de

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008 ustanawiające wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu, w Dz. U. L 218, 13 sierpnia 2008 r., s. 30-47

Normalizacja oraz bezpieczeństwo i higiena pracy w Rumunii

W ramach przygotowań do przystąpienia do Unii Europejskiej w styczniu 2007 roku, Rumunia dostosowała również ustawodawstwo z obszaru bezpieczeństwa i higieny pracy do ustawodawstwa europejskiego. Kluczowym aktem w tym obszarze jest ustawa nr 319/2006 o bezpieczeństwie i zdrowiu w pracy. Wdraża ona do prawa rumuńskiego dyrektywę ramową 89/391/EWG, a także ustala odpowiedzialność państwa, instytucji i pracodawców.

Organem odpowiedzialnym za bezpieczeństwo i higienę pracy jest **Ministerstwo Pracy, Rodziny i Ochrony Socjalnej**¹. Zadaniem ministerstwa jest sformułowanie założeń polityki kraju w tym obszarze, opracowywanie projektów ustaw służących wdrożeniu strategii krajowej oraz monitorowanie wykonania przepisów. Ponadto ministerstwo opracowuje sektorowe programy badawcze i może wspierać je finansowo. Wydaje rozporządzenia dotyczące przyjęcia w formie rumuńskich norm (Standard român, SR EN) norm europejskich opublikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Mianuje również krajowe jednostki certyfikujące, które stają się jednostkami notyfikowanymi przez Komisję Europejską w obszarze dyrektywy maszynowej, dot. środków ochrony indywidualnej, materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego oraz dyrektywy ATEX.

Ministerstwo Zdrowia² jest z kolei jednostką kompetentną w zakresie opracowywania ustawodawstwa krajowego w obszarze zdrowia w miejscu pracy i medycyny pracy. nadzoruje ono działalność **Instytutu Zdrowia Publicznego w Bukareszcie**³, który prowadzi również działalność prewencyjną. Instytut prowadzi badania naukowe w dziedzinie zagrożeń w środowisku pracy oraz krajowy rejestr chorób zawodowych.

Państwowy Instytut Badań Naukowych na Ochronę Pracy im. Alexandru Darabont (INCDPM)⁴ to krajowy instytut naukowy zajmujący się bezpieczeństwem i higieną pracy w Rumunii. Zatrudnia 90 osób (w tym 37 pracowników naukowych) oraz posiada specjalistyczne laboratoria, w których prowadzone są badania naukowe z zakresu: zagrożeń mechanicznych i elektrycznych, hałasu i drgań, ergonomii, oceny ryzyka, sprzętu (maszyn, sprzętu elektrycznego przewidzianego do stosowania w określonych granicach napięcia, itp.) oraz środków ochrony indywidualnej (ŚOI). Instytut jest jednostką notyfikowaną w obszarze dyrektywy maszynowej i dyrektywy dot. środków ochrony indywidualnej. 60% dochodów instytutu pochodzi z działalności badawczej, a 40% zapewniają usługi, takie jak badania i certyfikacja.

Działalność INCDPM jest koordynowana przez Ministerstwo Pracy, Rodziny i Ochrony Socjalnej. Na podstawie wyników badań naukowych Instytut doradza również decydom w kwestiach działań i rozwiązań w obszarze bezpieczeństwa i zdrowia w pracy.

Oprócz działalności technicznej, INCDPM prowadzi również działalność informacyjną za pomocą serwisu internetowego oraz publikując specjalistyczne czasopismo **“RiscSecuritate în Munca”**, a także organizując szkolenia. INCDPM pełni rolę Krajowego Punktu Centralnego Europejskiej Agencji ds. Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy oraz organizuje coroczne imprezy związane z Europejskim Tygodniem Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy.

Działalność **Inspekcji Pracy**⁵ reguluje ustawa przyjęta w 1999 roku. Instytucja ta kontroluje przestrzeganie prawa pracy, a także prowadzi działalność prewencyjną poprzez inspekcje i kampanie informacyjne. W terenie działają 42 okręgowe inspektoraty pracy, które zatrudniają ponad 1900 inspektorów. W 2008 roku skontrolowano 99 698 przedsiębiorstw – większość z nich prowadziła działalność w sektorze handlu i przemysłu⁶. Wyspecjalizowane działy inspekcji pracy zajmują się również stosunkami pracy.

W 2004 roku wprowadzono obowiązkowe ubezpieczenie wypadkowe dla wszystkich pracowników. Jest za nie odpowiedzialny **Krajowy Zakład Rent i Innych Społecznych Praw Ubezpieczeniowych (CNPAS)**⁷, który zarządzany jest przez radę trójstronną (w jej skład wchodzi przedstawiciele rządu, organizacji pracodawców i związków zawodowych) oraz przewodniczącego CNPAS. Zakład prowadzi rehabilitację medyczną i zawodową oraz odpowiedzialny jest za wypłatę odszkodowań ofiarom wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Działalność normalizacyjna prowadzona jest przez **Rumuńskie Stowarzyszenie Normalizacyjne ASRO**⁸ – prywatną instytucję interesu publicznego. W ramach ASRO działa 368 komitetów krajowych, które odzwierciedlają działalność CEN, CENELEC, ISO, IEC i ETSI. INCDPM, reprezentujący interesy bezpieczeństwa i higieny pracy, przewodniczy lub prowadzi sekretariat wybranych komitetów ASRO: ds. ergonomii, instalacji elektrycznych w budynkach, bezpieczeństwa maszyn, środków ochrony indywidualnej, techniki oświetlenia, ochrony człowieka przed hałasem i drganiami mechanicznymi oraz pól elektromagnetycznych w środowisku pracy. INCDPM jest również członkiem innych krajowych komitetów normalizacyjnych.

Dr inż. Ionel Iorga
iiorga@protectiamuncii.ro

¹ Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, www.mmuncii.ro/ro

² Ministerul Sanatatii, www.ms.ro

³ Institutul National de Sanatate Publica, www.insp.gov.ro

⁴ Institutul Național de Cercetare – Dezvoltare pentru Protecția Muncii „Alexandru Darabont”, www.inpm.ro

⁵ Inspecția Muncii, www.inspectmun.ro

⁶ Raport de activitate a Inspecției Muncii – 2008

⁷ www.cnpas.org

⁸ www.asro.ro/engleza2005/default_eng.html

Seminarium: Działalność normalizacyjna dla specjalistów z dziedziny BHP

W dniach 20-22 października 2010 r. organizowane jest seminarium „Zasady działalności normalizacyjnej w obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy”. Seminarium odbędzie się w siedzibie Instytutu Pracy i Zdrowia (IAG) Niemieckiego Zakładu Społecznego Ubezpieczenia Wypadkowego (DGUV) w Dreźnie i organizowane jest we współpracy z Komisją Ochrony Pracy i Normalizacji (KAN).

Seminarium skierowane jest zarówno do obecnych jak i do przyszłych członków komitetów normalizacyjnych. Uczestnicy będą mieli możliwość zapoznać się ze strukturą organizacji normalizacyjnych oraz procesem opracowywania norm. W programie seminarium znajdziemy takie tematy jak wzajemne oddziaływanie między różnymi instrumentami regulacyjnymi (normami, ustawami, dyrektywami UE), czy zakres wpływu środowiska BHP na opracowywanie norm. Eksperti, którzy od wielu lat są zaangażowani w działalność normalizacyjną podzielą się swoimi doświadczeniami, a w szczególności przedstawią strategię za pomocą których można włączyć zagadnienia z obszaru bezpieczeństwa i higieny pracy do działań komitetów normalizacyjnych.

Informacje i rejestracja: dr Hanna Zieschang (IAG), tel.: +49 351 457 1610, hanna.zieschang@dguv.de

Badanie KAN: „Bezpieczeństwo maszyn leśnych”

W lutym 2010 roku Komisja Ochrony Pracy i Normalizacji zleciła badanie norm z obszaru maszyn leśnych (maszyny samojezdne, wyciągi do kabli i rębaki do drewna), aby ustalić, czy ich zapisy wspierają odpowiednio europejską dyrektywę maszynową. Jeśli będzie to konieczne, partner realizujący projekt opracuje propozycje zmian, które za pośrednictwem DIN będą mogły zostać włączone w proces normalizacyjny.

Partnerem realizującym projekt jest KWF – Niemieckie Centrum Prac Leśnych i Technologii z siedzibą w Gross-Umstadt. Realizacja

projektu powinna zakończyć się pod koniec 2010 roku.

Rozszerzony zakres NoRA

Wyszukiwarka norm „NoRA” (www.nora.kan.de/en) dostarcza informacji o ponad 6 600 norm, których o treści dotyczącej bezpieczeństwa i higieny pracy. Komisja Ochrony Pracy i Normalizacji rozszerzyła ostatnio zakres wyszukiwarki NoRA. Dzięki temu użytkownicy znajdą informacje o następujących rodzajach dokumentów:

1. Norm ISO i IEC, które nie zostały przyjęte jako niemieckie normy krajowe
2. Dokumenty publikowane przez organizacje normalizacyjne, które nie są normami takie jak raporty techniczne ISO, porozumienia robocze CEN oraz raporty techniczne DIN.

Nowy przewodniczący KAN

W marcu 2010 roku Heinz Fritsche (Niemiecki Związek Przemysłu Metalowego – IG Metall) objął stanowisko przewodniczącego Komisji Ochrony Pracy i Normalizacji. Funkcje jego zastępców pełnią Michael Koll (BMAS) i Norbert Breutmann (BDA). Przewodnictwo w KAN zmienia się co dwa lata między grupami – przewodniczący wybierany jest z przedstawicieli grupy rządowej, grupy pracodawców i pracowników. 17 członków KAN (pięciu przedstawicieli instytucji rządowych, pracodawców i pracowników oraz po jednym przedstawicielu DIN i DGUV) spotyka się dwa razy w roku. Przygotowanie ekspertyz specjalistycznych oraz wdrażanie decyzji podjętych przez KAN należy do obowiązków Sekretariatu KAN.

Karta informacyjna na temat deklaracji zgodności

Zgodnie z dyrektywą maszynową 2006/42/WE producenci maszyn lub ich upoważnieni przedstawiciele mają obowiązek sporządzić deklarację zgodności WE zanim wyrób zostanie wprowadzony na rynek. Producenci maszyn nieukończonych zobowiązani są złożyć deklarację włączenia. Deklaracje te stanowią podstawę prawną do stwier-

dzenia, że dana maszyna spełnia wszystkie zasadnicze wymagania dyrektywy.

Nowa karta informacyjna opracowana przez BG-PRÜFZERT wyjaśnia najważniejsze punkty, których musi przestrzegać producent sporządzając deklarację zgodności WE, wymagania dotyczące jej formy i treści oraz informacji, których deklaracje dostarczają nabywcom. W karcie znajdziemy również przykładową deklarację zgodności oraz deklarację włączenia.

Karta informacyjna dostępna jest bezpłatnie na stronie www.dguv.de, kod: e101872

Internet

www.gefaehrungsbeurteilung.de

Niemiecka ustawa o bezpieczeństwie i zdrowiu w pracy zobowiązuje pracodawców do przeprowadzenia oceny zagrożeń we wszystkich miejscach pracy. Platforma prowadzona przez BAuA pozwala przeprowadzić krok po kroku przez procedurę oceny. Znajdziemy tam również szereg dodatkowych informacji na temat różnych form zagrożeń.

www.eu-china-standards.eu

Firmy zainteresowane prowadzeniem działalności na rynkach chińskich lub europejskich znajdą na tej stronie internetowej bezpłatne informacje na temat europejskich i chińskich norm oraz projektów norm. Projekt ten finansowany jest ze środków UE, EFTA oraz SAC – Chińskiego Instytutu Normalizacyjnego.

http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/mechanical/documents/guidance/machinery/index_en.htm

W czerwcu 2010 roku opublikowano drugie wydanie przewodnika do dyrektywy maszynowej. Przewodnik ma 404 strony i znajdziemy w nim komentarze do dyrektywy oraz wszystkich załączników. Indeks tematyczny zdecydowanie ułatwia korzystanie z przewodnika.

www.youtube.com/Arbeitsschutzkanal

Filmy na temat bezpieczeństwa i higieny pracy: pod tym adresem znajdziemy krótkie filmiki przedstawiające podstawową wiedzę na tematy takie jak hałas, środki ochrony.

IMPREZY

Informacja	Temat	Kontakt
14.04.10 Essen	Seminar REACH-Verordnung	Haus der Technik Tel.: +49 201 1803 211 www.hdt-essen.de/pdf/W-H050-04-253-0.pdf
14.-16.04.10 Dresden	Seminar Grundlagen der Normungsarbeit im Arbeitsschutz	KAN, IAG Tel.: +49 351 457 1610 www.kan.de > Aktuelles
27.04.10 Stuttgart	Seminar CE-Kennzeichnung von Bauprodukten	DIN-Akademie Tel.: +49 30 2601 2518 www.beuth.de > DIN-Akademie > Bauwesen > Bauwesen allgemein
10.-12.05.10 Berlin	Seminar Maschinenrichtlinie (neue Fassung 2006/42/EG) und Betriebssicherheitsverordnung (BetrSichV)	BAuA Tel.: +49 231 9071 2219 www.baua.de/nn_51196/de/Aktuelles-und-Termine/Veranstaltungen/2010/05.10-Maschinenrichtlinie.html
06.-09.06.10 Książ (Wrocław)	Conference 15th International Conference on Noise Control	CIOP Tel.: +48 22 623 46 90 www.ciop.pl/20280.html
08.-09.06.10 Berlin	Seminar Normengestaltung – Erläuterung und praktische Hinweise zur Umsetzung der Normenreihe DIN 820	DIN-Akademie Tel.: +49 30 2061 2518 www.beuth.de > DIN-Akademie > Normung ... > Normung national u. International
09.06.10 Dresden	Seminar Sichere Maschinen – Anforderungen beim Inverkehrbringen	BAuA Tel.: +49 351 5639 5464 www.baua.de/nn_51196/de/Aktuelles-und-Termine/Veranstaltungen/2010/06.09-Sichere-Maschinen.html
15.-17.06.10 Lille	Salon – Congrès Préventica	CRAM Nord-Picardie, INRS et al. www.preventica.com/preventica-lille.php
28.-30.06.10 Dresden	Seminar Gefährdungsbeurteilung für Gefahrstoffe anhand der TRGS 400	IAG – Institut für Arbeit und Gesundheit der DGUV Tel.: +49 351 457 1918 https://app.ehrportal.eu/dguv > Sem.-Nr. 500023
07.-08.07.10 Bad Wiessee	Fachtagung Fachtagung Turmdrehkrane	Haus der Technik Tel.: +49 201 1803 239 www.hdt-essen.de/pdf/W-H020-07-100-0.pdf

Zdrój: KANBrief 2/10

IMPRESSUM

Verein zur
Förderung der
Arbeitssicherheit
in Europa

Edytor: Verein zur Förderung der Arbeitssicherheit in Europa e.V. (VFA) za pomocą funduszy Federalnego Ministerstwa Pracy i Spraw Socjalnych; **Redakcja:** Kommission Arbeitsschutz und Normung (KAN), Biuro KAN – Sonja Miesner, Michael Robert; **Dyrekcja:** Werner Sterk, Alte Heerstraße 111, D - 53757 Sankt Augustin; **Tłumaczenie:** Katarzyna Buszkiewicz-Seferyńska, Krzysztof Makowski; **Wydanie kwartalnie, bezpłatnie** Tel.: +49 (0) 2241 - 231 3463 Fax: +49 (0) 2241 - 231 3464 Internet: www.kan.de E-Mail: info@kan.de